No. 2018 Zaterdag 16 September 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Het eenig houvast.

Onder dezen titel schrijft Edmond Rubbens in den Vl. *Stand.* o.m.:

In tijden waarop de gedachtenstroomingen hevig zijn en men voelt dat nieuwe richtingen moeten ontstaan, is het steeds de groote bekommernis der eerlijke lieden een veilig standpunt te vinden. Men voelt immers te goed dat men zonder dat, in plaats van bewust toe te treden, lijdzaam meegetrokken wordt, als een willooze enkeling in de massa versmoord. Om dit standpunt te kunnen kiezen, ondanks al de verbijstering, de overbluffing en de veiling van de dwalingen van den dag, is het noodig dat men over een onwrikbaar criterium beschikte om alle toestanden en stroomingen te beoordeelen. Welnu, hierin is de onbetwistbare overmacht der katholieken op alle andersdenkenden gelegen, dat zij, binnen de beperking door de Kerk voorgeschreven, dit eeuwenoude en eeuwige veilig standpunt kunnen kiezen, en dat zij in de katholieke waarheid dit onfeilbaar criterium vinden, dank aan hetwelk zij steeds den weg naar de toekomst hebben weten te ontwaren.

Degenen die zich op een louter natuurlijk standpunt plaatsen, drijven met den tijdgeest mee, en al zijn ze soms de meesters van den dag, zij worden fataal de overwonnenen of de vergetenen van morgen. Hoe meer en hoe beter, wij katholieken, dit zullen inzien, hoe sterker onze houding zal wezen en hoe grooter onze macht ten voordeele dier waarheid en dier bovennatuurlijke orde, wier tucht wij zullen aangenomen hebben.

Buiten dit standpunt is er géén volstrekt veilig; buiten dit criterium is er géén onveranderlijk. Noch de meest gevierde stroomingen van den dag, noch de meest algemeen erkende stelsels, vermogen ons denzelfden steun, dezelfde zekerheid, noch dan ook dezelfde toekomstwaarborgen te geven als de zuiver katholieke beginselvastheid; daarom ook bieden ons noch flamingantisme, noch nationalisme, noch demokratie, ook op het terrein der Vlaamsche en der sociale actie zelf, een zóó stevig houvast als het katholicisme.

Het is buitenmate verheugend vast te stellen, hoe dit houvast meer en meer erkend wordt door diegenen, die een gewichtige en gezaghebbende rol spelen in de huidige branding van het gedachtenleven in Katholiek Vlaanderen.

Aldus de schrijver.

Ook in verband hiermee verdient veel aandacht, hetgeen Z. H. Paus Pius XI aan het bestuur der Canadeesche Truth Society ter gelegenheid van zijn tweede jaarlijksch congres schreef: „Het is een feit, dat het gemeenschappelijk welzijn in rijkere mate wordt gediend, wanneer uitstekende mannen onder leiding der bisschoppen de katholieke waarheid door het gedrukte woord verbreiden. Dit geldt bijzonder in onze dagen, nu men elke soort van dwaling met groote brutaliteit onder het volk brengt."

Aldus de H. Vader.

Het is op zichzelf reeds een opmerkelijk verschijnsel, dat daar de centrale van katholiek leven buiten de Kerk wordt gevormd niet door een politieke, sociale of andere bijzondere organisatie, doch door een vereeniging tot verbreiding der Waarheid toute courte. Daardoor kunnen de eigenlijke dwalingen, die meestal niet aan de oppervlakte komen, met meer scherpte worden ontdekt en met meer kracht bestreden.

Mgr. Gibbons, bisschop van Albany, hield voor een congres van katholieke Duitsch-Amerikanen een rede waar Z. D. H. verklaarde: „In waarheid hebben wij sterk gebrek aan echte katholieke leiders. Ik versta daaronder mannen en vrouwen, wien in katholieke colleges onze Roomsche Wijsbegeerte tot vleesch en bloed is geworden. Want eerst dan kunnen zij mannen en vrouwen worden aan wie de Kerk met vertrouwen het leekenleiderschap kan opdragen."

Eerst dan.....

De Katholieke Vrijheid op Staatkundig gebied.

Zoowel „Het Volk" als de Chr. Hist. „Nederlander" maken zich in de laatste dagen in hooge mate bezorgd over de vrijheid der katholieken op staatkundig gebied.

„Het Volk", dat in de eerste weken van het optreden der N. K. P. de katholieke-arbeiders hoonde, omdat de bisschoppen niet ingrepen, nu de katholieke reactionairen een tweespalt doordreven, roept nu na de verkiezingen ach en wee over dat optreden der bisschoppen, waarin dit blad een aantasting ziet van onze politieke vrijheid.

Men ziet, nu snijdt het mes van twee kanten.

Intusschen dient de „Gelderlander" én de „Nederlander" én „Het Volk" op afdoende wijze van antwoord.

Op de vraag door beide bladen gesteld, of wij katholieken op staatkundig gebied nog wel geheel vrij zijn, antwoordt het blad bevestigend en schrijft dan:

„Maar het geval met de N. K. P. dan?

Toen de Bisschoppen in de beweging der Nieuwe Katholieke Partij hebben ingegrepen, is de vrijheid der katholieken om hun beginselen naar eigen inzicht toe te passen op de politiek toch in feite beknot?

Nu let eerst eens op, hoe onze Bisschoppen hebben ingegrepen. Wanneer en op welke wijze? Want de legende wordt verspreid, dat wij geen vinger in de asch kunnen steken, of het Episcopaat is in actie. En als men de feiten werkelijk wil laten spreken, dan kan men toch het tegenovergestelde zien. De beweging der N. K. P. is in Maart begonnen, is maandenlang zonder eenig bezwaar voortgezet.... onder de katholieken was de wensch naar een ingrijpen van het Doorluchtig Episcopaat algemeen.... in de bladen heeft men den wensch daartoe zelfs vernomen.... en eerst in Juli, op het laatste oogenblik derhalve, toen de eenheid zonder de bisschoppelijke uitspraak niet meer te redden was, eerst toen is het Episcopaat verschenen met een simpel verzoek, een wensch, dat men de splitsing der partij niet zou doorzetten maar de eenheid bewaren.

Voor iederen onpartijdigen toeschouwer is het zoo helder geweest als glas, dat de Bisschoppen getalmd, geaarzeld, werkelijken tegenzin hebben overwonnen, voor ze optraden.

Wij kunnen dan ook moeilijk aan goede trouw gelooven, als wij in de bladen der S. D. A. P. de voorstelling gecolporteerd zien, als zouden onze Bisschoppen zich nauwelijks met het bestuur der Kerk bezighouden, doch dagelijks gereed staan om in te grijpen in de binnenlandsche politiek van ons land.

De feiten weerspreken dat.

Als het Doorluchtig Episcopaat spreekt, dan doet 't zulks bij hooge uitzondering en dan nog in bepaalde gevallen.

Nooit in bijzondere politieke zaken, bij een meeningsverschil over een bepaald wetsontwerp bijvoorbeeld.

Nooit derhalve in de praktische politiek van den dag.

De uitzondering wordt enkel toegepast op keerpunten der geschiedenis onzer partij, — als bijv. tweespalt de hoogere belangen der partij dreigt te schaden.

Op de vraag van de „Nederlander" (die weten wil, wat zij aan ons heeft) of wij vrij zijn bij de toepassing onzer beginselen in de politiek, antwoorden wij derhalve: in den regel, ja. Wij kennen zelfs geen enkel concreet geval in de praktische politiek van den dag, waarin die vrijheid ook maar in het minst is aangetast.

Even openhartig voegen wij daar echter aan toe, dat het onze trots is aan onze Bisschoppen te gehoorzamen, als deze bij hooge uitzondering ons wenken geven op belangrijke momenten onzer politieke geschiedenis. Er is geen enkele reden om deze waarheid te verzwijgen of te bemantelen, want er zit niets dan goed aan.

O zeker wij weten best, dat men trachten kan ons met deze verklaring te schaden, — er zitten altijd menschen op den loer, wien het minder om de waarheid, dan om eenig politieke voordeeltje te doen is. En met een beetje handigheid goochelt men het uitzonderingsgeval wel om tot een regel. Maar er zullen er toch ook zijn, ook andersdenkenden, die de verhouding der katholieke partij tot het Doorluchtig Episcopaat weten te verstaan en te waardeeren. Want ten slotte is het een groot voorrecht, dat wij op de keerpunten onzer geschiedenis altijd een gezaghebbende stem kunnen vernemen, die ons te rechter stonde den juisten weg wijst. Eigenlijk staan andere partijen er precies voor als wij, voor wat de mate der bewegingsvrijheid harer leden betreft. Want iedere partij heeft een geestelijk bezit, waarvan het behoud haar hoogste belang vertegenwoordigt. Scheuring beteekent gevaar voor dat behoud; scheuring moet dus altijd ontweken. Er kunnen in elke partij momenten aanbreken, waarin bijzondere belangen voor dat hoogste goed moeten wijken, en in zulke gevallen zijn de voorstanders der bijzondere belangen niet meer vrij hun wenschen door te drijven. Maar op zulke momenten is er niet altijd klaarheid van inzicht en verleidt men elkander tot stappen, welke later worden betreurd.

Is het geen voorrecht in zulke momenten boven het partijkrakeel een Gezag te erkennen, in Wiens wijsheid en onpartijdigheid wij allen het meest onbeperkte vertrouwen hebben?

Maar nog eens, het optreden onzer Bisschoppen in zulk een uitzonderingsgeval wettigt niet de valsche voorstelling als zouden onze Bisschoppen zich dagelijks met de politiek bemoeien.

Zij bemoeien er zich nooit mee.

Zij hebben er zelfs een afkeer van.

Bepaald kwaadaardig is de bewering, als zouden onze katholieke staatslieden niet vrij zijn in het bestuur van stad of land. Dat is toch 'n geheel andere materie, waarin het feit betreffende het schutten onzer eenheid door de Bisschoppen, in 't geheel niet past. Alleen kwade trouw of onkunde kan zulk 'n feit in die omgeving plaatsen. Trouwens, in heel deze schrijverij vinden we maar 'n enkele, die eerlijk en onbevangen naar een meening zoekt in dezen. Uit de bladen der S. D. P. er b. v. van maken is meer 'n poging om kwaad bloed te zetten tegen ons, dan ons te begrijpen. Er worden daar bovendien heele legenden gesponnen over „de gewetensvraag", welke de heer Van Wijnbergen in het geding zou hebben gebracht en oostersche fantasie werkt zelfs den roman uit van een Baron, die met de hulp van vijf heeren uit Utrecht, Haarlem, Den Bosch, Roermond en Breda de gewetens der katholieken zou beheerschen (Kleerekoper in De Arbeid).

Zulke fantasie is eenvoudig overweldigend, maar dan ook enkel als fantasie. Er zit geen tikje ernst of waarheid in; men blaast er doorheen als door 'n zeepbel.

Er was reden om de kwestie van het ingrijpen onzer Bisschoppen eenvoudig en ophelderend te bespreken, er is geen enkel motief om ernstig in te gaan op hetgeen booze fantasie aan deze eenvoudige zaak weet vast te haken.

De Voorhoede.

Algemeene Vergadering van het Alg. Ned. Verbond.

Per briefkaart waren de leden van de *Groep Nederlandsch Antillen* van het ALG. NEDERL. VERBOND tot een buitengewone alg. vergadering bijeengeroepen op Maandagavond ll. ten 8 uur in de zaal van den Kol. Raad. De oproep had plaats ingevolge art. 22 van het Reglement.

Klokslag 8 uur werd de vergadering door den Voorzitter geopend. Met de te-laatkomers mee gerekend, was de Vergadering althans vergeleken met vorige bijeenkomsten nog al talrijk. Van het Bestuur waren aanwezig, behalve de Voorzitter, Dné. Eybers, de Heeren Menkman, Küp en Secretaris Amelunxen.

De Voorzitter deed mededeeling aan de Vergadering van de motieven, waarom deze buitengewone vergadering was bijeengeroepen. Art. 22 van het Reglement bepaalt, dat „binnen 30 dagen een algemeene vergadering door het Bestuur wordt bijeengeroepen, indien minstens 15 leden van de Groep dit schriftelijk verzoeken, onder opgave van redenen."

Er was een verzoekschrift, onderteekend door 16 leden, bij het Bestuur ingekomen, met verzoek tot een Alg. Verg. naar aanleiding van het Request door het Bestuur aan den Gouverneur verzonden als protest tegen de relletjes enz. die op 17 Juli ll. hier hadden plaats gehad.

De eerste vraag van den Voorzitter was of een der onderteekenaars van dit verzoekschrift wellicht een mandaat had om deze zaak nader toe te lichten. Niemand verklaarde zich daartoe gemachtigd, waarna Dné Eybers, lid van het Bestuur, het woord verkreeg, die er allereerst zijn bevreemding over uitsprak, dat in den oproep tot deze vergadering de motieven niet vermeld waren, waarom deze verg. is bijeengeroepen, zooals art. 23 van het Regl. voorschrijft. Spreker zal nu nader de zaak waarover het eigenlijk gaat, uiteen zetten. Op 1 of 2 Augustus ontving Dné Eybers ter onderteekening een request, dat aan den Gouverneur moest verzonden worden. Dit request was reeds *op zegel*, zonder dat de bestuursleden te voren daarover waren ingelicht of gehoord.

Dit request was dus blijkbaar door den Voorzitter zelf in elkaar *geknutseld.* (Over dit *laatste* woord werd Spreker door den Voorzitter tot de orde geroepen), maar Dné Eybers weigerde het te onderteekenen en verzocht allereerst deze zaak in een Bestuursvergadering te behandelen. In deze vergadering werd nu een veel kalmer request opgesteld en met 2 stemmen vóór, en 2 tegen en 1 blanco staakten de stemmen om zooals Dné Eybers voorstelde, deze zaak liever in een Algem. Vergadering door de leden zelf te laten beslissen of dit rekest zou verzonden worden ja of neen. Het request werd dus verzonden door het Bestuur.

Daarop had Spreker eenige leden verzocht om een Alg. Verg. bijeen te roepen ten einde het gevoelen der leden te hooren over de opvatting van het Bestuur in deze aangelegenheid.

De Heer BODENBURG HELLMUND verzocht nu den Voorzitter om den inhoud van dit request te mogen kennen, opdat de Vergadering daarover met kennis van zaken zou kunnen oordeelen.

Na daartoe machtiging van de andere bestuursleden te hebben verkregen, las de Secretaris het request vóór, dat van den volgenden inhoud was.

Curaçao, 8 Augustus 1922.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, Voorzitter en waarnemende Secretaris van het Bestuur van de Groep „Nederl. Antillen" van het ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND, handelende in opdracht van dit Bestuur:

1e. dat zij met innig leedwezen kennis namen van het feit, dat het voor een bende woestelingen mogelijk is geweest, op Maandag 17 Juli j. l. het kantoor van den „Koninklijke West-Indische Maildienst" alhier, op klaarlichten dag, immers des morgens omtrent 11 uur, binnen te dringen, daar op de ergerlijkste wijze alles te vernielen, en den Hoofdagent benevens twee leden van het personeel, te mishandelen.

2e. dat dit leedwezen niet geringer wordt door het feit, dat men dagen te voren wist, althans kon weten, dat er een zekere gisting was onder een deel der bevolking en het dus te vreezen stond, dat de slechtste elementen gelegenheid zouden krijgen hun slag te slaan.

3e. dat allerminst dat leedwezen getemperd wordt door het feit, dat

het hier betreft een Maatschappij, die door het onderhouden van een geregelde verbinding met het Moederland, groote verdiensten heeft in deze Kolonie.

Het Bestuur meent, dat, waar deze feiten alom ruchtbaar zullen worden, de goede naam dezer Kolonie groote schade zal lijden, en daar het Bestuur, volgens de Statuten, moet waken voor de behartiging van de Nederlandsche belangen, waarin zeker de goede naam van deze Kolonie moet worden begrepen, verzoekt het Uwe Excellentie beleefdelijk, maar met den meesten aandrang:

Alle maatregelen te willen nemen, waardoor een herhaling van feiten als sub 1 genoemd, wordt voorkomen, en rust en veiligheid en vrijheid van arbeid in deze Kolonie worden verzekerd; in het bijzonder meent het Bestuur Uwe aandacht te mogen vestigen op de beperking van de gelegenheid tot verkoop van alcoholische dranken, als een in dit opzicht zeer gewenschte maatregel.

Afschrift van dit verzoek is gezonden aan den Minister van Koloniën.

In opdracht van het Bestuur voornoemd,

Van Uwe Excelentie de dw. dnren,

VOORZITTER

wn. SECRETARIS.

De Heer Bodenburg Hellmund vroeg nu, of het Bestuur in zijn recht was over deze kwestie dat request te verzenden. De Voorzitter zal zich wel beroepen op stambelangen, die er mee gemoeid waren, maar spreker ziet niet in, dat deze hier op het spel stonden.

De Voorzitter antwoordde hierop, dat er den dag van den opstand op 17 Juli door de *Associated Press* een telegram naar Holland verzonden was, waarin gesproken werd van het hijschen van de *Amerikaansche vlag* op de pier. Daarin schuilt juist het venijn. Spreker heeft iets dergelijks vroeger in Zuid Afrika meegemaakt, waar toen telkens bij elk opstootje steeds een telegram naar Engeland ging, waarbij aangedrongen werd op inmenging van Engeland. Iets dergelijks is er ook op Jamaica gebeurd na de aardbeving van 1907.

Er kwam toen een Amerikaansch oorlogschip op de reede, en terwijl de gouverneur ernstig ziek lag, stelde de commandant voor om *Amerikaansche* troepen aan land te zetten, om de orde te handhaven en de bezittingen te beveiligen. De vice-gouverneur nam zonder eenigen argwaan dat aanbod aan. Doch toen later de gouverneur na zijn herstel eens de rondte ging doen, zag hij tot zijn groote verbazing *Amerikaansche* troepen op wacht voor de gevangenis. Doch hij verzocht onmiddelijk aan den commandant die wacht in te trekken en de troepen in te schepen. Hij zelf zou wel voor de handhaving der orde zorgen. Spreker meent, dat men zulke dingen niet te licht moet schatten.

Hier werd ook de Amerikaansche vlag geheschen en de *Assoc. Press* heeft dat rondgebazuind en eenige weken later komt hier ook een Amerikaansch oorlogschip in de haven. Daarom meent spreker dat hier wel degelijk een *Nederlandsch* belang op het spel stond. Daar moet gezorgd worden, dat die belangen in de toekomst hier veilig zijn en daarom heeft hij dat request verzonden om daarop aan te dringen.

De Heer Seykens vroeg nu of het werkelijk waar was, dat er op dien dag op de werf der *Red D Line* de Amerik. vlag geheschen was.

De Voorzitter antwoordde van ja. De Venezolaansche werklieden, die daar werkzaam waren, vreesden dat hun leven niet voldoende door de Nederlandsche Regeering beschermd werd en heschen toen de Amerik. vlag om zich onder bescherming van Amerika te stellen en dat feit, meent spreker, is wel het treurigst in deze aangelegenheid, en de ergste beschuldiging tegen ons bestuur; dat was een gevaarlijk praecedent voor later.

Door een der aanwezigen werd hier tegen opgemerkt, dat het request zich dan uitsluitend had moeten beperken, tot de kwestie van dit telegram en zich geen critiek had moeten veroorloven op de tekortkomingen van het Bestuur der kolonie.

Majoor van Roggen is verbaasd over de wijze waarop hier de beteekenis van zoo'n idioot telegram van de A. P. wordt opgeblazen. In dat telegram stond o. a. ook, dat de troepen hier in de haven (?) waren slaags geraakt.

Moet nu aan zoo'n dwaas telegram zulk een gewicht gehecht worden?

Wat echter niet door den beugel kan, is dat het Bestuur der Groep zich door dat request gemengd heeft in de bestuurszaken der kolonie. Spreker kent deze leden van het Bestuur der Groep voldoende om aan te nemen, dat ze democratisch gezind zijn. Welnu, toen de beslissing over dat request genomen werd, was het Bestuur onvoltallig, de opinies onder de leden waren verschillend en uiteenloopend, het Bestuur had geen mandaat van de leden. Wat had dus méér voor de hand gelegen dan een Algemeene Vergadering bij een te roepen om de meening der leden te hooren en eventueel een mandaat te ontvangen?

Het gold hier eenvoudig een *werkstaking*, een zaak dus, waarbij geen enkel *Nederlandsch* of *stam*belang betrokken was. Verbeeldt U, dat in Amsterdam bij een werkstaking, ook eens de plaatselijke groep van het A. N. V. een vergadering belegt en daarover een request aan den Gemeenteraad zendt. Zoo iets is ondenkbaar. Daarom blijft spreker bij zijn meening, dat in dit geval een Alg. Verg. bijeengeroepen en niet een request door 3 bestuursleden had moeten verzonden worden.

DE VOORZITTER protesteert hiertegen. Wanneer bij meerderheid van stemmen in den boezem van het Bestuur een zaak beslist wordt, gaat deze beslissing uit van het Bestuur in zijn geheel en niet van 3 of 4 leden. Bovendien kan men aan het Bestuur van den Groep niet het recht van critiek ontzeggen op bestuursaangelegenheden.

Geen enkele regeering of staat heeft een cent tenzij uit de belasting.

Daarop baseert zich het recht der belastingbetalers om critiek uit te oefenen op de zaken van het Bestuur, dus nog te meer wanneer er fouten begaan worden door dat Bestuur.

MAJOOR VAN ROGGEN antwoordt hierop dat de fout van den Voorzitter is, dat hij te veel *in naam* van het *Alg. Ned. Verb.* en *namens de Groep* optrad, terwijl hij zulk een mandaat volstrekt niet had.

DE VOORZITTER zegt, dat volgens art. 15 der Statuten „de Groep zoowel in als buiten rechten vertegenwoordigd wordt door het Bestuur." Bovendien houdt hij vol, dat het hier wel degelijk een *stam*belang gold.

MAJOOR VAN ROGGEN heeft nog een andere opmerking. Het request heeft aangedrongen op beperking van verkoop van alcoholische dranken. Ook dat vraagstuk staat *buiten* het program van het A. N. V. en is geen stambelang.

DNE. EYBERS zegt, dat de Voorzitter uit het betalen van belasting zijn recht ontleent om critiek uit te oefenen, maar de Groep als zoodanig betaalt geen belasting en heeft daarom als zoodanig dus ook geen recht om critiek uit te oefenen op de regeeringszaken.

Belasting wordt wèl betaald door de groote handelslichamen in onze kolonie, de K. W. I. M., de Petroleum Mij e. a. Die hadden volop het recht critiek te oefenen en requesten te verzenden.

Bovendien is dat oefenen van critiek in strijd met de statuten.

PATER EUWENS is bij de groote oneenigheid, die er dezen avond heerscht, méér de irenische richting toegedaan.

Hij wil zien of de partijen niet nader tot elkaar kunnen gebracht worden. Voor het oogenblik weet spreker nog niet tot welke opinie hij het meest overhelt, want van beide zijden heeft hij juiste opmerkingen gehoord. De Voorzitter beschouwt dat hijschen van die *Amerik.* vlag en dat telegram van de A. P. als een ernstig en gevaarlijk precedent.

Anderen lachen er mee.

Wie heeft er nu gelijk?

Eigenlijk zal de toekomst pas leeren wie gelijk heeft. Het kan zijn, dat de Voorzitter de zaak veel te donker en pessimistisch inziet, het kan evengoed zijn, dat de tegenstanders de zaak veel te lichtvaardig opvatten. Niemand kan dat uitmaken.

Een tweede punt is, dat de Voorz. zich beroept op art. 15 van het Regl. Dergelijk art. vindt men in de statuten van alle mogelijke vereenigingen. Het zou gewenscht zijn, dat een jurist een goede verklaring kon geven van de draagwijdte van dit artikel. Spreker komt het voor, dat het hier meer over rechtskwesties gaat, waarbij het Bestuur de Vereeniging kan vertegenwoordigen.

De VOORZITTER interrumpeert: ook *buiten* rechten.

Een derde punt is, dat de Voorz. zich *zeker ten onrechte* beroept op zijn recht van critiek op bestuurszaken. Als particulier persoon heeft de Voorzitter dat recht absoluut zeker, maar *niet* in zijn kwaliteit van Voorzitter der Groep. Die critiek, het zich mengen in *politieke* en *godsdienstige* kwesties wordt uitdrukkelijk door de Statuten uitgesloten. Als dit in de tegenwoordige Statuten niet vermeld wordt, in de vroegere, meent hij, zeker wel. In ieder geval belooft de Groep samen te werken volgens de gerondprincipen van het Hoofdbestuur van het *Alg. Nederl. Verbond.* En daarin worden *politieke* en *godsdienstige* kwesties uitdrukkelijk uitgesloten. Dat moet zij wel doen. Deed zij dit *niet*, dan zou dit tot de ruïne van het Verbond leiden. Tot de handhaving van die principen is het de plicht vooral van den Voorzitter mede te werken. Zeer terecht leggen de leden er den nadruk op, dat de Voorzitter, zich zijn boekje is te buiten gegaan met zich in bestuursaangelegenheden te mengen, vooral sub 2° en in het slot van het request door critiek uit te oefenen op de handelingen der Regeering.

MAJOOR VAN ROGGEN is het volkomen eens met hetgeen door den vorigen spreker is gezegd. Doch misschien zou men wel geneigd zijn te meenen, dat hij van zijn standpunt wel zeer oorlogszuchtig gestemd is. Dat is geenszins het geval. Hij is evenzeer voor vrede en eensgezindheid.

Ook Dnè. EYBERS verklaart zich geheel en al aan te sluiten bij de beide vorige sprekers.

Spreker stelde nu de volgende motie voor:

„De algemeene Verg. van den Groep „Nederl. Antillen, hoewel betreurend „de wanordelijkheden, welke op 17 „Juli 1922 hebben plaats gehad, keurt „het niet goed, dat het Bestuur zich „dienaangaande met een request tot „den Gouverneur dezer Kolonie heeft „gericht, omdat daarmee indirect in „deze een oordeel is uitgesproken over „het beleid der politie en het plaatselijk Bestuur, wat de zaak zelf niet „verbetert en het belang van het Alg. „Nederl. Verbond niet bevordert.

„En besluit deze motie ter kennis „te brengen van den Gouverneur en „den Minister van Koloniën."

DE VOORZITTER verklaarde zich *tegen* deze motiveering. Anderen oordeelden deze volstrekt noodzakelijk, omdat daaruit alleen blijkt, waarom de Alg. Verg. de houding van het Bestuur afkeurt.

Ten slotte werd besloten eerst de motie zelf en daarna de motiveering ervan, elk afzonderlijk, in stemming te brengen. Beide werden met groote meerderheid aangenomen.

Hierna verklaarden de Voorzitter en de wn. Secretaris beiden ontslag te nemen als lid van het Bestuur, omdat ze het met hun eergevoel in strijd achten dit stuk met hun naam te onderteekenen.

Ook hierover vielen van weerszijden nog eenige harde woorden. Ook de Heer Küp verklaarde nu ontslag te nemen als lid van het Bestuur.

Hierna ging de Vergadering om 10 uur uiteen.

Wij meenen hier nog iets te mogen bijvoegen, wat ons eerst *na afloop* der Verg. ter oore kwam.

Een der leden verhaalde ons, dat de commandant van het Amerikaansche oorlogsschip tijdens zijn bezoek hier in de haven aan hem gezegd had, dat hij toch van plan was geweest met zijn schip onze haven te bezoeken, doch op telegrafisch verzoek van den Amerikaanschen consul zijn komst vervroegd had. — Nog een andere opmerking werd ons door iemand gemaakt.

Blijkens de toelichtingen van Dnè Eijbers op de vergadering bestond het plan, van den Voorzitter tot verzending van het bewuste request reeds op den 1en of 2 Augustus. Doch op *dien* datum was hier wel bekend, dat er door de A. P. een telegram verzonden was, doch de inhoud van dat telegram werd hier eerst veel later bekend bij de ontvangst der Hollandsche bladen.

Hoe is het nu mogelijk, dat de Voorzitter voor de geheele motiveering tot de verzending van dat request zich beroept op den inhoud van dat telegram van de A. P., terwijl die inhoud toen *hier* nog aan iedereen volslagen onbekend was?

Daaruit zou dan volgen, dat de strekking van dat request alléén geweest is zich te mengen in de Bestuurszaken der kolonie en daarop critiek uit te oefenen, iets wat de Voorzitter van de Groep Ned. Antillen in geen geval mocht doen, omdat dit in strijd is met de Statuten van het Alg. NEDERL. VERBOND.

CORRESPONDENTIE.

ARUBA.

Over het Koninginnefeest kunnen we kort zijn. Er is verschil van gevoelen. Wat de een goedkeurt, keurt de ander af. Die aan den weg timmert heeft nu eenmaal veel bekijks en zal moeilijk het een ieder naar den zin kunnen maken.

Algemeen werd echter bejammerd dat het muziekcorps St. Michiel zich dit jaar niet heeft laten hooren. Opvallend weinig ziet of hoort men van dit corps in den laatsten tijd. Is de dood daar in de pot, en alle leven eruit?

MARION M. COBB, de Amerikaansche driemastschoener gaf aan het Koninginnefeest op Aruba een heel bizondere aantrekkelijkheid. Heel de haven werd er door opgesierd. Al het takelwerk hing vol lettervlaggetjes. Aan den voormast stond geseind: CONGRATULATION, aan den derden mast: ORANJESTAD. De motorsloep pufte de haven rond met de Hollandsche vlag aan den voorsteven en de Amerikaansche op den achtersteven.

Mest is een der uitvoerartikels van ons eiland. Veeteelt bevorderen sluit in ook bevorderen van den mestuitvoer.

Spoedig worden nog eenige groote schepen verwacht om mest in te nemen. De bestelde sleepboot kan in de haven van Aruba goeden dienst doen.

Het tegenwoordige Bestuur maakt zich op Aruba verdienstelijk door het aanleggen en in orde maken van de verkeerswegen in het stadsdistrict. De socotorolaan is een flinke laan geworden, de Emmastraat is weer een straat; de Kloosterlaan, eigenlijk niets meer dan een laantje, is thans geschikt voor autoverkeer en loopt door in volle breedte tot den grooten weg van Bushiribana. 't Is voorwaar een groote kunst om met smalle middelen breede wegen te maken.

De Hoogedelgestr. Heer J. F. QUAST, Gezaghebber van Aruba, werd door ziekte van zijn zoon verhinderd zijn vacantie in Holland verder voort te zetten. Naar wij vernemen ziet ZHEG. zich verplicht reeds 15 Oct. a.s. scheep te gaan naar onze warmere gewesten.

CORRESPONDENTIE VAN BONAIRE.

Bonaire, 11 September 1922.

Per Ligia zijn Zaterdag 9 Sept. hier aangekomen de Heer Bakker, Directeur van O. W. in gezelschap van den Heer van der Beld, om opmetingen te doen voor een nieuwen stijger. De vernieuwing van den stijger was hoogst noodzakelijk, daar hij gevaarlijk werd èn voor schepen, èn voor voetgangers.

Bij zijn laatste inspectiereis heeft de Gouverneur de wenschelijkheid hiervan ingezien, en thans is men overgegaan tot het uitvoeren van dit plan.—

Het electrisch licht nadert zijn voltooiing, met October zal 't in werking treden.

Ook is telefoonverbinding ons reeds toegezegd door den gezaghebber.

De kapitein en de bemanning van de Gouvernementsschoener „Ligia" zijn uiterst tevreden, dat zij den Zondag rustig kunnen doorbrengen te midden van hun familie, en tevens in staat zijn hun godsdienstplichten te kunnen vervullen. Bovendien hebben zij een heelen dag om uit te rusten van den vermoeienden arbeid der afgeloopen week.

Gedurende een groote reis heeft de bemanning voldoende tijd om uit te rusten, maar tusschen de eilanden is er dag en nacht werk.

Vergemakkelijking van de scheepvaart, electrisch licht en telefoonverbinding zijn allemaal teekenen van vooruitgang.

Dank aan de activiteit, hulpvaardigheid en algemeene uitgebreide kennis van onzen Gezaghebber zag Kralendijk zijn eerste gebouw in beton verrijzen. Uit economisch oogpunt mag dit werk een succes heeten. Ongetwijfeld zal het navolging vinden. De nabijheid der zee, die de grondstoffen, kraalsteen en zand levert, zal dit niet weinig bevorderen. Steen en klei of kalk moeten in degelijkheid voor beton onderdoen. —

Het wil tegenwoordig op Bonaire wel branden. Voor eenige weken ging het halve dak van een klein huis in de vlammen op. Een paar dagen daarna werd een schoenmakerswinkel bijna een prooi van het vurig element. Gedienstige buren, die het nog bijtijds bemerkten, mochten de voldoening smaken den brand in zijn begin te blusschen. De felle hoogopgaande vlam, petroleumlucht en vele halfverbrande lucifers op den grond, deden denken aan moedwil. De vorige week brandde een huis in Tera Cora totaal af. Ongeluk en onvoorzichtigheid zijn volgens de bewoonster als oorzaak uitgesloten. De geleden schade werd door een collecte langs de huizen gedeeltelijk gedekt. —

Koninginnedag had als gewoonlijk een kalm verloop. Ongeregeldheden kwamen niet voor.

Zeer Eerw. Pater Redacteur.

Als bewoner ven Bonaire intereseert je de correspondentie van Bonaire, als rechtgeaard Hollander voel je ook veel voor het regeerings-jubilee en zoo is het duidelijk dat ik gaarne een plaatsje zag ingeruimd voor de opname van het volgende.

Uit de Bonaire-correspondentie van Amigoe 9 September '22 trof mij het volgende zinnetje. „Men kwam tot geen besluit, maar men zou eerst afwachten, wat de collecte zou opbrengen."

Dat men niet tot een besluit gekomen is, mag niemand verwonderen, wijl het lang niet gemakkelijk is een keus te doen, die allen bevredigd; maar wat de eerste vergadering niet lukt, kan lukken op een tweede of derde.

Maar me dunkt het een verkeerde methode met de collecte te beginnen, vóór dat men weet wat men van plan is te doen met het te verzamelen geld. Kon men iets positiefs aanbevelen bij het doen eener collecte, zal dat veel meer effect hebben, dan als men niet weet waartoe en waaraan!

Zoodat ik maar zeggen wil, dat het practischer is, eerst its difinitiefs te bepalen of des noods een keus te laten tusschen twee of drie dingen.

Zou het me ook geoorloofd zijn, ZEerw. Pater Redacteur iets te schrijven naar aanleiding van het naschrift van de Redactie?"

Zeer zeker is er veel voor te zeggen, dat de *geheele* kolonie samenwerkt om een mooi Curaçaosch monument te krijgen. Maar toch is er nog méér voor te zeggen dat ieder eiland op eigen wijze naar vermogen een aandenken opricht.

Wat het dan ook zij.

Misschien wordt het monument op Curaçao dan minder grootsch, maar het doel word beter bereikt als ook de eilanden door het een of ander herinnerd worden aan „Koningin en Vaderland."

Curaçao alles, al is dat ook nationaal, dunkt mij niet zoo pracktisch voor de versterking der vaderlandsliefde over de kolonie, dan wanneer elk eiland het zijne heeft.

„Aanzien doet gedenken," en wie *niets* ziet denkt aan niets.

Daarbij, nu eenmaal vaststaat, dat de *geheele* kolonie tot de bloemenhulde bijdraagt, is dat toch ook een nationaal huldeblijk van de heele kolonie.

Dat er zooveel opgebracht zal worden, dat er na het plaatsen van een grootsch monument op Curaçao, nog wat te verdeelen zal overblijven voor de overige eilanden dunkt mij onwaarschijnlijk.

Met het zinnetje uit Uw naschrift ben ik het volkomen eens „Onze financieele kracht is toch al betrekkelijk gering."

Dus, dat de eilanden later nog van het oveschot zullen profiteeren lijkt mij haast eene onmogelijkheid.

Met dank voor opname.

Uw dw. d.

A. K.

Naschrift van de Redactie.

Tot onzen spijt moeten wij met den geachten Inzender van gevoelen blijven verschillen. Als de Hoofdcommissie van Curaçao Subcommissies op de Eilanden verzoekt te vormen, doet zij dit zeker om ook van de Eilanden medewerking te mogen ontvangen; niet alleen in een bijzaak, maar vooral in de hoofdzaak: het oprichten van een Nationaal Monument.

Het betere is dikwerf de vijand van

het goede, en daardoor oorzaak dat zelfs het goede niet tot stand komt. Eerst moet door algemeene samenwerking het bestaan van het goede doel verzekerd zijn, dan kan men later altijd nog verder zien.

Berichten uit de Kolonie.

Onze Haven.

De mooie statistiek van verleden maand plaatsen we elders in ons blad maar de havenbeweging is dezer dagen zóó druk, dat we meenden niet te moeten wachten op de volgende maandstatistiek, doch er reeds nu de aandacht op te mogen vestigen.

Want die drukte leert ons zeer veel. Zoo voor de vuist weg nemen we de lijst der uit- en ingekomen stoomers en zeilschepen van het *Boletin Comercial.*

8 September
binnengekomen

Zeilschepen.		*Stoomschepen.*
Driemaster	*Ave Maria*	*Doewa*
Driemaster	*Enterprice*	*Baralt*
Bijlander	*Picapica*	*Asiento*
„	*Veloz*	*Amalthas*
	9 September.	
„	*America*	*Caracas*
Driemaster	*Frisia*	*Merida*
Bijlander	*Vision*	*Ampat*
„	*Luz Maria*	
	10 September	
Schoener	*Luisiana*	*Bologna*
„	*Albertina*	*Antiochia*
„	*Meteor*	*Cepolis*
		Waldtraut Horn
		Brion
	11 September	
„	*Gracia Maria*	*Delapan*
	12 September	
„	*Ligia*	*Maracaibo*
„	*Fedalma*	*Mary Horn*
„	*Pluma de oro*	
		President Gomez
„	*Petra Victorina*	*Ampat*

Dat is dus in het kort tijdverloop van 5 dagen:

17 stoomschepen en 16 zeilschepen.

Van de 17 stoomschepen behooren er slechts 6 tot de Curaçaosche Petroleum Maatschappij.

Ook ziet men uit dit korte staatje, dat onze zeilvaart zich weer aan het herstellen is. Dat geeft den burger moed.

Cuba.

Zaterdag is de driemastschoener *Frisia* met [illegible] Cuba hier binnengevallen. 75 passagiers waren voor hier bestemd, de overige voor Barbados en St. Lucia, waarheen het schip Maandag weer vertrok.

De toestand op Cuba wordt slecht genoemd door de teruggekeerden, maar schijnt altijd nog goed genoeg voor sommigen om er te blijven. Er zijn nog verschillende Curaçaonaars op Cuba.

Marktnoteering.

Uit New-York, dato 25 Aug. meldt de *Selma Mercantile Corporation*, dat

Koffie flauw is.

Zapateerhout hetzelfde.

Suiker vindt weinig aftrek en is laag.

Dividivi deelt in de verbetering van de Huidenmarkt. De opkoopers betalen $ 35/36 per ton van 2000 pond.

Koeiehuiden zijn vast, met flinken navraag vooral voor de betere soorten.

Geitevellen vinden ook aftrek en toonen neiging tot stijging..

Cacao is zeer onvast, met neiging tot omlaag gaan.

Aloë wordt in kleine hoeveelheden verkocht á 5½ Am. cent.

De Koningin naar Scandinavië.

Omtrent het bezoek van Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik aan Denemarken den 5—8 Sept., wordt het volgende gemeld:

De vorstelijke bezoekers zullen Dinsdag 5 September in den middag aankomen en officieel aan het Centraal Station te Kopenhagen ontvangen worden. Daarna zal op het Stadhuis een receptie gehouden worden, gevolgd door een bezoek aan het Gothenberg kasteel en een banket in het Koninklijk Paleis Amaliënberg. Woensdag d.a.v. zullen de Hooge Gasten het buitenlandsch diplomatiek corps en de Hollandsche kolonie te Kopenhagen ontvangen. Daarna zullen zij, na een bezoek gebracht te hebben aan het Nationaal Museum, een tocht maken naar het kasteel Frederiksborg op Noord-Eiland.

In den avond zullen de Koningin en Prins een gala-voorstelling in het Koninklijk Theater bijwonen.

Donderdag wordt een bezoek gebracht aan Amager, waar de bekende Hollandsche kweekerijen zijn gevestigd en aan de Hollandsche tentoonstelling. Des Vrijdags vertrekken de koninklijke bezoekers.

De Koningin zal op haar officiëel bezoek met den Prins aan Scandinavië vergezeld worden door mevrouw Van Loon, dame du palais,, waarnemend grootmeesteres; jkvr. Van Swinderen, hofdame, mej. Van Rijn van Alkemade, lectrice, jhr. mr. dr. Van Karnebeek, minister van buitenlandsche zaken, vice admiraal Bauduin, adjudant-generaal en chef van het Militaire Huis, graaf Dumonceau, opperceremoniemeester en grootmeester, jhr. mr. Van Test, chef van het kabinet der Koningin, jhr. Von Muhlen, adjudant van den Prins, jhr. Sickinge, kamerheer, jhr. Van Reigersberg Versluys, adjudant en jhr. Von Heiden, ordonnans-officier.

De reis gaat van Apeldoorn via Groningen, Warnemünde, Gjedser, Kopenhagen, almö, Stockholm, Christiania, Kopenhagen, terug naar Apeldoorn. De reis zal geheel met den koninklijken hoftrein gemaakt worden.

De Koningin zal bij haar bezoek aan de Scandinavische hoofdsteden de aldaar gevestigde Nederlandsche kolonies ontvangen aan boord van een der Nederlandsche oorlogsbodems.

De Koningin naar Scandinavië.
Het program der reis.

Zooals gemeld gaat de Koningin officeele bezoeken brengen aan de hoven van Denemarken, Zweden en Noorwegen. Het program is aldus samengesteld: 4 Sept. vertrek per trein uit Apeldoorn, 5 Sept. aankomst te Kopenhagen, 8 Sept. vertrek naar Stockholm, 10 en 11 Sept. verblijft te Stockholm, 12 Sept. vertrek uit Stockholm, 12—15 Sept. niet-officieel onophoud [illegible] 15 September aankomst te Christiania, 16 tot en met 17 Sept. verblijf te Christiania, 18 Sept. vertrek uit Christiania, 20 Sept terugkomst te Apeldoorn.

Voetbalwedstrijd.
A — B. 3—0.

Verleden Zondag had de door het C. V. C. voorgestelde „demonstratie" wedstrijd plaats.

Deze is zeer zeker een succes voor het Comitè geweest.

Het was bij half vijf, toen de scheidsrechter REITSMA, die uitstekend voldeed, voor beginnen blies.

Op dat uur had zich een haag toeschouwers rond het speelveld verzameld.

Na den aftrap nam A met wind in 't gezicht het spel in handen en 't was nog geen twee minuten oud, of het verplaatste zich op A's helft.

Het spel ging heen en weer.

Beide elftallen waren enorm op dreef. Na tien minuten spelen wist *Maduro* met een fiksch schot den bal langs *Gorsira* te jagen. A leidt 1—0.

Hierna pakte B. direct aan. *Groenendijk* wist den bal zoo fijn mogelijk te scoren. en gevolgd door een van zijn gevaarlijke schoten langs *Hendriks* te jagen en zoodoende den toestand te brengen op 1—1.

Maar „team" A wilde niet gelijk blijven; alweer een flinke aånval, en *Domacasse*, deed 'n schot net in het net. A leidt 2—1. Rust kwam in met denzelfden stand.

. Na de rust werd het spel nog mooier, want de verdedigingslinie scheen onverzettelijk te worden.

Vele fraaie schoten verdienen vermelding.

Het mooi samenspel verdient niets dan lof.

Na een poosje spelen kreeg *Domacasse* den bal van zijn partijgenoot *Lourens*, brak door, schoot, en de bal zat. 3—1.

Hierna pakte B. aan met frisscher moed; de voorhoede viel stevig aan, en door mooi combineeren, de achterhoede van A paseerend wist *Vos* het doel van *Hendriks* te doorbooren. 3—2.

Scheidsrechter blies einde 3—2.

Het is werkelijk een prachtige wedstrijd geweest.

Al de spelers mogen gefeliciteerd worden en in 't bizonder: *den Gelder, Brants, Domacasse, Mantingh, Groenendijk* en de twee doelverdedigers *Hendriks* en *Gorsira.*

. Het publiek zal zeker met genoegen zoo'n wedstrijd nog eens willen bijwonen.

Ik wensch het C. V. C. van harte geluk met dit succes en hoop, dat het in dezen geest zal blijven werken tot bevordering van het voetbalspel op Curaçao.

Ook de houding van het publiek verdient lof voor de welgemanierde houding gedurende het spel.

Bravo! Bravo! Eindelijk zijn we er.

Hernandez.

Officieele berichten.

(van de vorige week.

Hierbij wordt bekend gemaakt, dat de Gouverneur op een door Zijne Excellentie op den 31n. Augustus jl. aan Hare Majesteit de Koningin verzonden telegram luidende:

„Kolonie Curaçao biedt Uwer Majesteit en Koninklijk Huis eerbiedige hulde en gelukwenschen aan met betuiging oprechte aanhankelijkheid en trouw."

op den 5den September d.a.v. het volgende draadbericht uit Het Loo heeft ontvangen:

„U en kolonie Curaçao mijn welgemeenden dank."

Aan den onderwijzer 3de klasse op Aruba J. Muller is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den eerste klerk ten ontvangerskantore alhier P. B. Gorsira is tot gerstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Aan den onderwijzeres op Saba Mej. M. Hassell is tot verder herstel van gezondheid twee weken verlof verleend.

(van deze week.)

Aan den seiner bij den post voor D. T. alhier P. A. Simon is een verlof van zes weken verleend, met vergunning om met het S.S. Baralt een reis naar New-York en terug te maken als telegrafist.

In de plaats van den seiner Simon is tijdelijk op den post D. T. alhier werkzaam gesteld de seiner G. D. van der Horst.

Aan den hulpopzichter bij den vuurtoren te Noord Westpunt van Aruba J. A. de Veer is veertien dagen verlof verleend, en de kommies der belastingen H. van Dinter is tijdelijk met de werkzaamheden van hulpopzichter van bedoelden vuurtoren belast.

Aan den seiner 3de klasse bij den post voor D. T. alhier C. R. Arends is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De heer Mayer H. Battan is op zijn verzoek eervol ontheven van de verdere waarneming van het ambt van Predikant bij de Nederlandsch Portugeesch Israëlitische Gemeente alhier.

Aan den agent van politie 2e klasse J. Baart Leonora is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

(van de vorige week)

Aangeteekende stukken: Sylvia de Windt, José Valentin Pruñe.

Gewone stukken: Rebecca Thomas, Laura Request, Lola de Rodriguez, Marie Adams (2), Cresalida van Thijs, Martina Janga, Jozef W., Ramon Maduro, Jacoe Maduroe, Alicia v. d. Hans, Enerilda Arosemena, J. A. Johanna, Horacio Pieterz, Mercedes de Rio, Ana Julia del Castillo Velez. Paco Andreu, Mary Coronet, Luis Geerman, Leoneta Felix, Antonia Prado, Antonio Chollett, Clorinda Lopez, Catharina de Jongh, Josefina Prieta.

De nieuwe Postzegels.

De kleur der nieuwe postzegels, met name die van 10 cts, is niet waterproef. Ze geeft af, ja, verdwijnt geheel bij de minste aanraking met water.

Kan dat euvel niet worden verholpen?

Lijkschouwing.

Tegenwoordig is lijkschouwing verplichtend alvorens tot de begrafenis kan worden overgegaan.

Maar moet dat nu f 5— kosten?

Dat is wel wat veel.

En toch zijn er dokters, die dit eischen.

Mag dat?

Is er geen tarief?

Koloniale Raad

ZITTING OP MAANDAG, DEN 18n. SEPTEMBER 1922, DES AVONDS TE 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Verordening betreffende den loodsdienst en de loodsgelden.

Willemstad, den 15n. September 1922.

De Griffier,
BOOMGAART.

Programma
MUZIEKUITVOERING.

1. La Sirene — Marche — G. Allier
2. Le Caid — Ouverture — A. Thomas
3. Les petits Oiseaux — Valse pour piccolo — A. Bouard
4. Selection „I Lombardi" — G. Verdi
5. Aisha Ind | intermezzo (1e. uitv.) — J. Lindsay
6. Fantaisie sur La Favorite — G. Donizetti
7. Le Cocoyer — G. Borel
8. Mimi Fox-Trot (1e. uitv.) — C. Conrad

Zondagavond om 7.30 uur. BRIONPLEIN

De Familie Winterhoff,

verhinderd persoonlijk afscheid te nemen van vrienden en bekenden, daar hij telegrafisch opgeroepen is, niettegenstaande zijn verzoek om hier gedetacheerd te blijven, neemt langs dezen weg van allen hartelijk afscheid.

a. b. SS. Crijnssen.

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Augustus 1922 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Augustus 1922.	107	14,195	12,481	100	440,791	249.502
Vorige maanden	647	95,201	87.834	672	2 878 270	1.626,569
Totaal	754	109.396	100,315	772	3 309 061	1 886 071

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Zeilvaart.

In de maand Augustus 1922

Binnengekomen van :		*Uitgezeild naar :*	
Aruba	16	Aruba	18
Barbados	2	Barbados	4
Bov. Eilanden	1	Bov. Eilanden	1
Bonaire	49	Bonaire	51
Columbia	1	Columbia	5
La Guayra	1	Fort de France	1
La Vela de Coro	13	La Vela de Coro	11
Maracaibo	4	Maracaibo	7
Martinique	1	Martinique	1
Pto Cabello	11	Pto Cabello	9
Pto Rico	4	Pto Rico	1
Sto Domingo	1	Sto Domingo	3
Tucacas	1	Jacmel	3
Van Zee	2		
Totaal	107	Totaal	115

BUITENLAND.

Lloyd George over de Oostersche kwestie.

In den loop van het debat in het Lagerhuis over de kwestie van het Naburige Oosten heeft Lloyd George een belangrijke verklaring afgelegd over de houding van Groot-Britannië. Hij zeide, dat het allerwenschelijkst was, dat er in dat deel der wereld vrede kwam, maar die vrede moest billijk en rechtvaardig zijn en uitzicht openen duurzaam te zullen blijken. Hij wees de veronderstelling van de hand, dat een bevriend Turkije door de Britsche politiek van Engeland vervreemd was geraakt. Hij herinnerde er aan, dat Turkije een eeuw lang op de been was gehouden door financieele, diplomatieke en militaire hulp van Frankrijk en Engeland. Toch had Turkije in Augustus 1914 de poorten van de Dardanellen voor die twee landen gesloten. Dit optreden der Turken had vermoedelijk den oorlog met zooiets van twee jaar verlengd.

Ook de ineenstorting van Rusland was bijna geheel aan die daad van Turkije te wijten, want als de Zwarte Zee toegankelijk ware gebleven voor de Entente zou het met Rusland nooit zoo ver zijn gekomen. Ook de nederlaag van Roemenië was daaraan toe te schrijven. Wat bleef er aldus over van die vriendelijke gevoelens der Turken?

De premier ontkende verder, dat de Grieksche bezetting van Smyrna door Engeland zou zijn bewerkt. Het besluit daartoe is genomen door de commissie der groote mogendheden, zittend in Parijs waarin Frankrijk, Japan, Italië en Engeland vertegenwoordigd waren. Zonder eenigen twijfel, vervolgde hij, heeft de val van Venizelos en de troonbestijging van Constantijn een verkoeling tusschen Engeland en Griekenland te weeg gebracht en hij was volstrekt niet verbaasd, dat men in Frankrijk niet veel op had met de Grieken, nu deze zich verzoend hadden met Constantijn. Dit echter was iets dat den Grieken alleen aangaat.

Hij deelde verder mede, dat een ontmoeting tusschen de twee partijen is voorgesteld als een wapenstilstand. De Grieken hadden dit aangenomen, Constantinopel eveneens, doch Mustafa Kemal had de ontmoeting onmogelijk gemaakt. Toen had Griekenland er op gewezen, dat het de stellingen niet kon opgeven en de anderhalf millioen menschen, wier bescherming aan Griekenland was toevertrouwd niet in den steek kon laten.

In dezelfde Lagerhuis-rede zeide Lloyd George over de Turksche wreedheden in Klein-Azië, dat het juist was, dat er in verschillende omstandigheden gruwelijkheden hadden plaats gehad, doch officieele onderzoekingen hadden uit gewezen, dat dergelijke daden van Turksche zijde veel talrijker en veel wreeder waren geweest. Tienduizenden vrouwen en kinderen waren door de Turken verdreven en aan den dood prijsgegeven. Dit was geschied in een volkomen vreedzame streek, waar geen opstand heerschte noch eenige provocatie tot zulk optreden had plaats gevonden. Het was een weloverlegde daad van uitroeiïng der bevolking geweest. Dit woord „uitroeiïng" was door de Amerikaansche hulpmissie gebruikt. Het was duidelijk, dat in deze omstandigheden de Grieken zekere waarborgen wenschten, alvorens zich terug te trekken. Dit was geen kwestie van Christen tegen Muzelman.

Als de Armeniërs in Klein-Azië de baas waren geweest en dergelijke dingen hadden gedaan, zou men eveneens den plicht tot interventie hebben gehad uit zuivere overwegingen van menschelijkheid. Alles wel beschouwd, was Engeland verantwoordelijk voor den nederlaag der Turken en het ligt dus in den aard der dingen, dat het ook de hoofdverantwoordelijkheid op zich neemt voor den vrede, die in Turkije tot stand moet worden gebracht. Engeland is niet bereid afstand te doen van die positie, die het heeft gekregen door de opofferingen der eigen natie. Wij hebben het recht te zeggen, dat wij geen vrede wenschen, die eenige honderdduizenden menschen, die naar ons opzien om bescherming, overlevert aan de genade dergenen, die moorden in Armenië op touw zetten.

De Zuidpool-expeditie.

Majoor Carr, een der deelnemers aan de Zuidpool-expeditie van wijlen Shackleton, is te Londen aangekomen, waar de andere leden der expeditie van de „Quest" eveneens binnenkort worden verwacht. Carr zeide, dat wie in de toekomst een Pool-expeditie wil uitrusten, veel meer dan tot dusver aandacht moet schenken aan het vliegtuig, daar dit in de zomermaanden het ideale middel zal blijken te zijn om de Pool te bereiken. Hij zeide, dat maar weinig menschen beseffen hoe zacht het zomers in de arctische en ant-arctische gebieden (d.w.z. de Poolgebieden) eigenlijk is en hoe groot de vorderingen zijn, die het vliegtuig heeft gemaakt, waardoor het voor dit gebruik volkomen geschikt is. Het Duitsche luchtschip van heden is uitnemend in staat van London uit een tocht naar de Noordpool en terug te ondernemen, die een week zou duren. De afstand n.l. circa 4000 mijlen, is in het geheel geen bezwaar, terwijl men gemakkelijk brandstof voor den geheelen tocht mede kan nemen.

Op deze wijze zal het mogelijk blijken een Poolonderzoek te doen, zonder dat er voor elke expeditie jaren van voorbereiding noodig zijn en zonder dat de deelnemers zich tijdens den werkelijken tocht aan allerlei ontbering behoeven bloot te stellen.

Gedurende de zeven weken, dat de Quest-expeditie in het ijs vertoefde, was de laagste temperatuur 5 graden Fahrenheit geweest, bij een gemiddelde van 20 graden. De windsnelheid had niet meer dan 8—10 mijl bedragen en het uitzicht was voortdurend onbelemmerd. In die zeven weken waren er meer dan 300 uren geweest, die ideaal waren om te vliegen.

In dergelijke omstandigheden zou men dus uitnemend gebruik kunnen maken van een gewoon vliegtuig. De Quest was op 69 graden 18 minuten ZB. door het ijs verhinderd verder te gaan. Uit de peilingen was gebleken, dat de zeediepte van 3000 op circa 1000 vadem was afgenomen, wat bewijst, dat men het antarctische vasteland vrij dicht was genaderd en iedereen aan boord was het erover eens, dat als men met een vliegtuig honderd mijl Zuidelijker had kunnen komen het nieuwe land zou zijn ontdekt.

Meeningsverschil tusschen Fransche en Belgische politiek.

In de vorige correspondentie wees ik er reeds op hoe in den laatsten tijd, vooral in de kwestie der schadevergoedingen en omtrent het verminderen der stortingen door Duitschland de Belgische politiek ondanks alle liefde voor „la nation soeur" toch gemeend heeft te moeten afwijken van het Fransche standpunt. Dit meeningsverschil wordt hoe langer hoe grooter en de Fransche inhalige politiek, die meent, dat de geheele wereld moet wijken voor het Fransche belang, begint langzamerhand voor resultaat te krijgen iedereen, tot zelfs de beste vrienden, te ontstemmen en Frankrijk volkomen te isoleeren.

De kwestie is deze: België heeft met moeite, en ook weer ondanks Fransche oppositie, zijn prioriteit bij het ontvangen der Duitsche schadevergoeding verkregen. Die prioriteit is dus een voorrecht van België alleen, een voorrecht dus, waarin Frankrijk niet deelt. Vandaar dat die prioriteit van België den Franschen niet erg na aan het hart ligt. België echter staat op dit stuk pal en houdt er van als van een zuur verdiend voorrecht. Die prioriteit van België betreft de schadevergoeding, die Duitschland verschuldigd is voor oorlogsschade in het algemeen en die schadevergoeding is verschuldigd aan den Belgischen staat, die dan daarna op zijn beurt daarmede indamniteiten toekent aan particulieren. Maar behalve die algemeene oorlogsschade bestaat er een verplichting der Duitsche onderdanen aan onderdanen van landen der Entente schadevergoedingen te betalen om particuliere redenen. Deze schulden worden geregeld door het Compensatie-bureau en dit alles is eveneens voorzien in het tractaat van Versailles. Het artikel 276 van dit tractaat bepaalt, dat deze schulden moeten betaald worden tegen den koers van voor den oorlog. Daar echter de Mark, ontzettend laag is zouden die schulden op verbazende wijze zijn gestegen en voor particulieren onbetaalbaar worden. Nu heeft de Duitsche regeering het op zich genomen het verschil voor zijn onderdanen te betalen. Wanneer dus een Duitsch onderdaan aan een Belg b.v. 1000 Mark schuldig is betaalt hij 1000 Mark in den tegenwoordigen koers. Daar dit echter bij den lagen stand Mark slechts 20 Fr. bedraagt heeft de Duitsche Regeering op zich genomen het enorme verschil te voldoen. 't is dus in beide gevallen het Duitsche Rijk, n.l. voor de oorlogsschadevergoeding en voor de compensatie aan particulieren, dat betalen moet. Daar die beide lasten tegelijk echter te zwaar bijken, komt de kwestie, voor welke van die twee schulden moet aan het Duitsche rijk tegemoetkoming worden gegeven. Hier treedt het verschil op tusschen de Fransche en de Belgische politiek België is van meening, dat Duitschland vooraleer tusschenbeide te komen voor de schuld van particulieren eerst de algemeene schuld voor oorlogsschade moet voldoen.

Wanneer het blijkt, dat het voldoen van beide schulden door denzelfden schuldenaar te zwaar is moet er een middel gevonden worden om den toestand mogelijk te maken. Geld is geld — en het is voor den Duitschen Staat gelijk of hij millioenen afdraagt onder den titel van algemeene Oorlogsschadevergoeding of als particuliere Compensatie. Voor dengene, die het ontvangt is het echter niet hetzelfde en hier komt de Belgische prioriteit in het spel.

België heeft prioriteit voor de betaling van de algemeene oorlogsschade, zoodat, wanneer de Duitsche betalingskapaciteit zich bepaalt tot het betalen van deze schade België het voordeel van zijn prioriteit geniet en boven de anderen bevoorrecht is. Wanneer echter het Duitsche betaalvermogen, te zwak is om beide verplichtingen te voldoen, zich bepaalt of in hoofdzaak bepaalt tot het voldoen van de Compensatie aan particulieren, treedt de Belgische prioriteit niet in werking, omdat de prioriteit voor dat soort van schuld niet verkregen is. Belgie staat dus in dat geval op gelijken voet met de anderen en moet afwachten wat het krijgt. Frankrijk, dat groot belang heeft bij de particuliere compensaties en geen prioriteit bezit wil dat Duitschland doorgaat met die compensatieschulden te betalen al is het dan eenigszins ten koste van de andere betalingen. België is echter van meening, dat eerst het algemeen belang gediend moet worden en dat dus de vergoeding voor algemeene oorlogsschade op de eerste plaats moet komen, wijl daardoor het land in het algemeen hersteld kan worden hetgeen dan indirekt toch aan particulieren ten goede komt. Het zou dus willen, dat de Duitsche Rijk de compensatie aan particulieren liet varen en al zijn betaalkracht concentreerde op de algemeene oorlogsschadevergoeding. Zooals altijd wanneer niet terstond iemand bereid is zich voor het Fransche voordeel op te offeren, zijn de bladen begonnen met een toon aan te slaan tegenover België, die tegenover zulk een opofferenden vriend totaal niet te pas komt. Frankrijk is er nu eenmaal aan gewend, dat België in alles vazaldienst pleegt en het kan niet begrijpen, dat België ook eens, al is het voor een keer, aan zijn eigen voordeel denkt. Van je vrienden moet je het hebben.

Prof. Nansen over Rusland.

Behalve de reeds gemelde conferenties heeft Nansen, die voor één dag in den Haag vertoefde, op zijn doorreis van Londen naar Christiania, nog een conferentie gehad met de heeren jhr. Loudon en Dresselhuys van het Ned. Roode Kruis, over de Russische hulpactie.

De heer Nansen heeft het volgende omtrent den toestand in Rusland en de hulp aan de hongerden medegedeeld.

De organisaties, welke ik in Rusland leid, voeden thans meer dan 1.200.000 personen. Hiermede zal ik doorgaan zoolang mij dit mogelijk is en zoolang de nood werkelijk bestaat. Wat de vooruitzichten voor de toekomst betreft, blijkt mijn uit alle rapporten van mijn agenten, dat de oogst hoezeer uitstekend van kwaliteit, niet voldoende is in hoeveelheid om de geheele bevolking te voeden. Dit is hieraan te wijten, dat de menschen in de hongerdistricten niet in staat waren meer dan een zeker percentage van de noodzakelijke oppervlakte te bezaaien ten gevolge van gebrek, aan zaaikoren en de hooge sterfte onder hun vee (in het bijzonder paarden). Dit beteekent, dat minstens 25 pCt. der bevolking het volgende jaar in uiterst kommervolle omstandigheden zal verkeeren, tenzij de hulp wordt voortgezet.

De eenig mogelijke uitvoer van graan in Rusland kan zijn die van de eene provincie naar de andere.

Blijkens alle aanwijzingen, welke de rapporten mij geven, is het gebied, dat hoofdzakelijk het meest dringend hulp behoeft Z. en Z. O Ukraine. Ongelukkigerwijze is in die streek de hongersnood zoo ernstig geweest, dat dat de boeren genoodzaakt waren, hun zaaikoren voor voedsel te bezigen. Dientengevolge zijn zij niet in staat geweest meer dan 25 tot 50 pCt. van de benoodigde oppervlakte te bezaaien. Dit beteekent dat duizenden zullen omkomen, tenzij dadelijk hulp wordt gezonden.

Bovendien heerscht er in de Ukraine een uitgebreide cholera-epidemie in de ergste gedeelten van de hongersnooddistricten, welke een groot aantal sterfgevallen ten gevolge heeft. De cholera heeft de plaats ingenomen van de typhus en ik kan niet bij raming zeggen, hoevelen hieraan zullen sterven.

Nog heeft Nansen medegedeeld dat de hulpverleening in het Wolga-district langzamerhand — te beginnen in Sept. a. s. — zal worden geliquideerd om nu alle kracht te geven aan de Ukraine met welker regeering ook de noodige contracten zijn gesloten om de hulpverleening aan de hongerenden daar te waarborgen. Met het Ned. Roode Kruis zal nader overlegd worden in hoeverre daar dadelijke samenwerking met de Nansen-organisaties zal kunnen worden bereikt.